

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/14922

Sayı : 64272063-610-524

08 Ocak 2013

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-14922)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 09.01.2013 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-101794 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Ali ÖZGÜNDÜZ'ün tarafıma tevcih ettiği 7/14922 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :

Önerge Cevabı (3 Sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ ÖZGÜNDÜZ'ÜN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/14922)**

Soru 1:

4 Aralık 2012 tarihinde gerçekleştirmeye çalıştığımız, Irak Başbakan'ı Nuri El Maliki'nin de müdahalesiyle gerçekleştiremediğiniz kamuoyuna yansıyan Erbil'e gitmek üzere kalkan uçağımızın Irak yerine Kayseri'ye inmesi olayının yankıları sürmektedir. Bu konudaki son iddia dünyaca ünlü Amerikan Gazetesi The Washington Post tarafından ortaya atıldı. Bahsi geçen gazetenin iddiası; "Kürtlerle Türkler bir petrol anlaşması yapacaktı. Bu da Irak'ın bütünlüğünü tehlikeye atacak bir gelişme olacaktı. ABD bundan çekindi ve uçağın inmemesini istedi." biçimindedir.

Gazetenin 4 Türk üst düzey yetkiliye doğrulattığı habere göre, devlet destekli Türk şirketleri, Kuzey Irak'ta petrol ve doğalgaz, arama-çıkarma ve bu petrol ve doğalgazı boru hatlarıyla Türkiye üzerinden uluslararası pazara ulaştırma konusunda görüşmelere başladı. Neçirvan Barzani de Türkiye ile yapılacak petrol anlaşmasını doğrulayarak, "Türk şirketleri ile çok ciddi görüşmeler yapıyoruz. Umarım bizim bölgede ortağımız olurlar" diye konuştu. Aynı haberde devamla Maliki gibi ABD yönetimi de Türkiye ve Bölgesel Kürt Yönetimi arasında imzalanacak olan bir petrol ve doğalgaz anlaşmasının Irak'ın bütünlüğünü tehlikeye atmasından endişe duydu. Konunun hassaslığı yüzünden adının gizli tutulmasını talep eden üst düzey yetkili, "Bölgesel Kürt Yönetimi ile yapılacak her türlü iki taraflı enerji anlaşması Irak'ın birlik ve beraberliğini, tehdit edecek nitelikte olacaktır ve Başbakan Maliki'nin İran'a yanaşmasına yol açacaktır. Olaya bu gözle bakmak gerekir" şeklinde açıklama yaptı.

Bu haberler kamuoyunda yer alırken, haberi doğrulayacak nitelikte ilginç bir açıklama aynı saatlerde ABD'den geldi. ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Victoria Nuland, günlük basın toplantısı sırasında bir gazetecinin, "Türkiye, Kürt Yönetimi ile petrol anlaşması müzakere ediyor veya müzakereyi tamamladı. Türkiye'ye bu yönde gitmemesi çağrısı yapıyor musunuz" sorusu üzerine "Irak hükümetinin onayı olmadan Irak'ın herhangi bir bölgesinden petrol ihracatını desteklemiyoruz. Komşu ülkelere, tansiyonu artırmaya katkıda bulunacak herhangi bir yorum veya eylemden kaçınmaları çağrısı yapıyoruz" dedi. Washington Post'ta yayınlanan haber ile ABD'nin Dış İşleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaların birbirine paralel olduğu görülmektedir. Bu bağlamda:

- Amerikan gazetesinde yer alan iddiada olduğu gibi, Kürt bölgesel yönetimiyle bir petrol anlaşması yapmak için mi Erbil'e gitmeye çalıştınız?

Cevap 1:

CWC Grup tarafından 3-4 Aralık 2012 tarihlerinde Erbil'de düzenlenen ve uluslararası bir niteliği olan 'Petrol ve Gaz Konferansı'nın ana düzenleyicisi ExxonMobil ve eş ev sahibi Chevron firmasıdır. Konuşmacı olarak davet edildiğimiz söz konusu etkinlik için davete icabet maksadıyla Erbil seyahati planlanmıştır. Konferansın açılış konuşmalarını Irak Kürt Bölgesi (IKB) Başbakanı Neçirvan Barzani, Irak Başbakan Yardımcısı Dr. Roj Nuri Şaveys ve ülkemizi üst düzeyde temsil eden Bakanlığımız Müsteşar Yardımcısı Dr. Selahattin Çimen yapmıştır. Ayrıca, Venezuela Enerji Eski Bakanı ve uluslararası enerji şirketlerinin yöneticileri başta olmak üzere birçok davetli konuşma yapmışlardır. Katılımcılar arasında Irak Merkez Hükümeti, IKB, Irak Federal Parlamentosu, özel sektör, dünyanın önde gelen operatörlerinin temsilcileri, enerji analistleri ve uzmanları da dahil olmak üzere 800'den fazla üst düzey yetkili yer almıştır. Konferans'ta bölgedeki yatırım olanakları ele alınmış ve Irak Başbakan Yardımcısı, federal hükümetin yabancı şirketlerin enerji alanında Irak'a yatırım yapmasının önündeki yasal ve hukuki engelleri kaldırmak için çalıştığını belirtmiştir. Söz konusu konferansta kapanış konuşması Bakanlığım Müsteşar Yardımcısı tarafından yapılmış ve etkinlikte ülkemiz üst düzeyde temsil edilmiş ve kabul görmüştür.

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ ÖZGÜNDÜZ'ÜN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/14922)**

Soru 2:

Uçağınızın Irak'a indirilmemesinin ardından ABD ya da Iraklı herhangi bir makamla bu konuda görüşme yaptınız mı? Yaptıysanız sonuçları nelerdir? Yapmadıysanız, bu açıklamalar üzerine bir görüşme yapacak mısınız?

Cevap 2:

Bahsi geçen ziyaret kapsamında, Dışişleri Bakanlığımız kanalıyla diplomatik olarak Irak Cumhuriyeti'nin tüm ilgili makamları bilgilendirilmiş, uçuş ve Irak'a iniş için her türlü bilgilendirme; yasal çerçeve dahilinde eksiksiz olarak yerine getirilmiştir.

İlgili tüm Makamlar duydukları üzüntüyü ifade ederek karşılıklı diyalogun devamını dile getirmişlerdir.

Soru 3:

ABD Dışişleri Bakanlığınca yapılan basın açıklamasının haricinde; Irak merkezi hükümetinin onayı olmadan Irak'ın kuzeyindeki bölgesel yönetimle petrol anlaşması yapılmaması konusunda ABD tarafından herhangi bir telkin ve tavsiyede bulunuldu mu?

Cevap 3:

Türkiye, Irak anayasal düzenine herkesten fazla saygı ve itina göstermektedir. Irak'a yönelik enerji politikalarımızın tamamı Irak'ın bütünlüğünü korumaya, normalleşmesine katkıda bulunmaya, Irak halkının refahını arttırmaya yöneliktir. Türkiye Petrolleri A.O. (TPAO)'nun yaklaşık 6 Milyar Dolarlık 2 adet doğalgaz (Mansuriye ve Siba) ve 2 adet petrol (Missan ve Badra) sahası projesi ile Turkish Petroleum International Company Ltd. (TPIC)'in SOMO (Irak Devlet Petrol Pazarlama Şirketi) ile olan petrol ürünü ticareti ve South Rumalia sahasındaki saha geliştirme projeleri bunun kanıtı niteliğindedir.

Diğer taraftan, Irak Kürt Bölgesel Yönetimi'nde 20 farklı ülkeden 50 Uluslararası Enerji Firması faaliyet göstermektedir. 45 Milyar varil petrol rezervi 3-6 tcf gazı olduğu ifade edilen bu bölgeye Türkiye'nin bigane kalması düşünülmemelidir. Irak'a yönelik enerji strateji ve politikalarımız Türkiye tarafından belirlenir ve uygulanır. ABD'nin Türkiye'ye böyle bir konuda telkin ve tavsiye vermesi söz konusu olmamakla birlikte, bölgedeki etkin güçlerden birisi olarak ABD ile elbette diplomatik görüşmeler yapmaktayız.

Soru 4:

Hükümetinizin hemen her konuda Irak Başbakanı Nuri El Maliki'nin hamleleri ve açıklamalarına tepki gösterdiği düşünülürse uçağınızın Irak'ın hava sahasına sokulmamasıyla başlayan kriz üzerine, ABD'nin bahsi geçen telkin ve tavsiyeleri nedeniyle mi tepki göstermediniz?

Cevap 4:

Söz konusu olaya diplomatik kurallar ve nezaket çerçevesinde gereken tepkimiz ortaya konmuştur.

Soru 5:

Tüm bu gelişmelere rağmen, Irak merkezi hükümetinin onayı olmadan, Kuzey Irak bölgesel yönetimiyle petrol ve doğalgaz anlaşmaları yapmaya devam edecek misiniz?

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ ÖZGÜNDÜZ'ÜN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/14922)**

Cevap 5:

Türkiye, Irak anayasal düzenine herkesten fazla saygı ve itina göstermektedir. Bu çerçevede, bölgedeki enerji faaliyetleri yakından takip edilmekte ve bölgeye yönelik strateji ve politikalarımız oluşturulmaktadır. Belirlenen yol haritası çerçevesinde faaliyetlerimiz devam etmektedir.